

PEDAGÓGIAI PROGRAM

Budapest V. Kerületi
Szabolcsi Bence
Zenei Alapfokú Művészeti Iskola

Készült: 2000. október hónapban
Módosítva: 2004. május és szeptember hónapban
2011. január és szeptember hónapban
2013. március hónapban
2020. január 31.
2020. augusztus 31.
2022. augusztus 24.
2024. augusztus 27.

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETÉS	4
I. A SZABOLCSI BENCE ZENEISKOLA BEMUTATÁSA, A TÁRSADALMI KÖRNYEZETBEN VALÓ ELHELYEZKEDÉSE	5
1. AZ ISKOLA HIVATALOS ADATAI	5
2. ISKOLÁNK RÖVID TÖRTÉNETE	5
3. ISKOLÁNK SZEREPE A KERÜLET ÉLETÉBEN	6
4. TOVÁBBI KAPCSOLATAINK	7
II. ZENEISKOLÁNK JELENLEGI MŰKÖDÉSI STRUKTÚRÁJA, SZEMÉLYI FELTÉTELEK	8
1. AZ ISKOLA SZERVEZETI FELÉPÍTÉSE, MUNKATÁRSAI	8
1.1. Pedagógusok	8
1.2. Az iskolában működő egyéb szervezetek	9
2. TANULÓI LÉTSZÁM	9
3. KIHELYEZETT TAGOZATOK	9
III. ZENEISKOLÁNK NEVELÉSI PROGRAMJA	10
1. ÁLTALÁNOS JELLEMZŐK	10
1.1. A zeneiskola funkciói	10
1.2. Az alapfokú zeneoktatás célrendszere és funkciói	11
1.3. A zeneoktatás általános fejlesztési követelményei, feladatai	11
2. ZENEISKOLÁNK OKTATÓ-NEVELŐ MUNKÁJÁNAK JELLEMZŐI, SPECIÁLIS TERÜLETEI	12
2.1. Alapelveink	12
2.2. Céljaink	12
2.3. Feladataink	13
2.4. Eszközök	13
2.5. Eljárások	13
3. A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK	14
4. A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSEL KAPCSOLATOS FELADATOK	14
5. A TEHETSÉG, A KÉPESSÉG KIBONTAKOZTATÁSÁT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉGEK	15
6. A PEDAGÓGIAI PROGRAM VÉGREHAJTÁSÁHOZ SZÜKSÉGES, A NEVELŐ-OKTATÓ MUNKÁT SEGÍTŐ ESZKÖZÖK ÉS FELSZERELÉSEK JEGYZÉKE	16
6.1. Tárgyi feltételeink	16
6.2. Fejlesztési szükségletek	17

7. A SZÜLŐ, A TANULÓ, A PEDAGÓGUS EGYÜTTMŰKÖDÉSI FORMÁI, TOVÁBBFEJLESZTÉSÉNEK LEHETŐSÉGEI	18
7.1. Kapcsolattartás a szülőkkel	18
7.2. Az iskola, a pedagógusok és a növendékek kapcsolattartási formái	18
7.3. A kapcsolattartás speciális formája, az osztályfőnöki munka	18
IV. ZENEISKOLÁNK HELYI TANTERVE	19
1. A ZENEISKOLAI KÉPZÉS SZERKEZETE, ÁLTALÁNOS KÖVETELMÉNYEI	19
1.1. Rendkívüli tanítási rend	20
2. ZENEISKOLÁNK TANSZAKAI, KÉPZÉSI STRUKTÚRÁJA	20
2.1. A zeneiskola tanszakai	20
2.2. Egyéb választható tárgyak	21
2.3. A főtárgyi képzési idő	21
2.4. A korrepetíció heti időkerete	22
2.5. A tanítási órák időtartamának összefoglalása	23
3. A KOTTÁK ÉS TANKÖNYVEK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI	23
4. A TANULÓI JOGVISZONNYAL KAPCSOLATOS KÉRDÉSEK	24
5. A MAGASABB ÉVFOLYAMBA LÉPÉS FELTÉTELEI, A TOVÁBBTANULÁS LEHETSÉGES IRÁNYAI	25
5.1. Magasabb évfolyamba lépés	25
5.2. Továbbtanulás	25
6. A BESZÁMOLTATÁS ÉS SZÁMONKÉRÉS FORMÁI	26
7. A TANULÓK ÉRTÉKELÉSÉNEK ÉS MINŐSÍTÉSÉNEK FORMÁI	26
8. A TANULÓK TUDÁSSZINTJÉNEK IDŐSZAKOS MÉRÉSE	28
V. A ZENEISKOLA SZOLGÁLTATÁSAI	28
LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK	29
MELLÉKLETEK	29

1. számú: Tantervi kiegészítések 2000. (zongora, zeneirodalom,)

BEVEZETÉS

Ez a pedagógiai program a következő dokumentumok alapján készült:

- Magyarország Alaptörvénye
- A 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről (Nkt) ide vonatkozó paragrafusai;
- 2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról (Púétv.)
- 401/2023 VIII. 30. kormányrendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023 LII. törvény végrehajtásáról
- A 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról;
- Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló többször módosított 110/2012. (VI. 4.) Korm.r. 2020. január 31-i módosítása
- Az alapfokú művészetoktatás alapprogramja (1. és 2. számú melléklet)
- 2012. évi I. törvény a munka törvénykönyvéről
- Európai Unió Alapjogi Chartája
- Az intézmény Szakmai Alapdokumentuma;
- Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/679 rendelete
- 2011. évi CXII. törvény az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról
- A Budapest V. Kerületi Szabolcsi Bence Zenei Alapfokú Művészeti Iskola felvételi és beiratkozási eljárási rendje és működését meghatározó és szabályozó dokumentumok

I. A SZABOLCSI BENCE ZENEISKOLA BEMUTATÁSA, TÁRSADALMI KÖRNYEZETBEN VALÓ ELHELYEZKEDÉSE

1. AZ ISKOLA HIVATALOS ADATAI

Az intézmény neve: Budapest V. Kerületi Szabolcsi Bence Zenei Alapfokú Művészeti Iskola

- Székhelye: 1052 Budapest, Vármegye utca 9.
- Telephelyek:
 - Budapest V. Kerületi Szabolcsi Bence Zenei Alapfokú Művészeti Iskola Váci u. 43. telephelye
 - Budapest V. Kerületi Szabolcsi Bence Zenei Alapfokú Művészeti Iskola Nádor u. 12. telephelye
 - Budapest V. Kerületi Szabolcsi Bence Zenei Alapfokú Művészeti Iskola Szemere u. 3. telephelye
 - Budapest V. Kerületi Szabolcsi Bence Zenei Alapfokú Művészeti Iskola Szemere u. 5. telephelye

Alapító neve és címe: Emberi Erőforrások Minisztériuma

1054 Budapest, Akadémia utca 3.

A fenntartó neve és címe: Belső-Pesti Tankerületi Központ

1071 Budapest VII. kerület, Damjanich utca 6.

Az intézmény tevékenysége: alapfokú művészetoktatás zeneművészeti ágon

2. ISKOLÁNK RÖVID TÖRTÉNETE

A Belváros területén a múlt század végén, e század elején szórványosan folyt magán zeneoktatás. A lehetőségek kiszélesítését, ill. a zene szélesebb rétegekhez való eljuttatását szolgálta a városatyák határozata, melynek alapján 1910-ben Budapest Székesfőváros Zenetanfolyamai néven szervezett zeneoktatás kezdődött. Ehhez adott négy helyszínt ez a belvárosi kerület.

A tanfolyami jelleg tartott egészen 1952-ig. (Emellett a fővárosban természetesen több helyen is működött kiváló magán zeneiskola, pl. a Fodor Zeneiskola a VI. kerületben). Ekkor határozott úgy a Fővárosi Tanács, hogy a tanfolyamokat és magán zeneiskolákat egyesítve megalakítja a Fővárosi Zeneiskolai Szervezetet, ezzel biztosítva a zeneoktatás iskolaszerűségét. Nyolc körzet alakult, kerületünk az 5. számú körzethez tartozott.

1957-ben létrehozták a 9. számú körzetet, melynek központja az Irányi u. 3. lett, ahol három másik iskolával együtt használtuk az Angolkisasszonyok Szerzetesrend egykori épületét. A fővárosi felügyelet megmaradt ezután is, a zeneoktatás nagy része azonban a környező általános iskolákban folyt, mivel a központban csak néhány saját használatú hangszeres termünk volt.

Elhelyezési nehézségeink azzal sem enyhültek, hogy 1968-ban a főváros decentralizálási intézkedései nyomán megalakultak a kerületi zeneiskolák, vagyis a fenntartói jogok átkerültek a kerületi tanácsok hatáskörébe. Épület nem járt az önállósággal. Iskolánk neve ettől kezdve Fővárosi V. kerületi Állami Zeneiskola lett. Továbbra is nagyrészt a kerületi általános iskolák tantermeit használtuk zeneoktatásra.

1984-ben felvettük Szabolcsi Bence, a magyar zenetörténet-írás és zenetudomány XX. századi legkiválóbb képviselőjének nevét (aki véletlenül épp a kerületi Szent István Általános Iskola tanulója is volt). Azóta ápoljuk emlékét, 1998 óta pedig évenként Szabolcsi Bence Emlékérmeket adunk ki halálának évfordulóján.

Amikor kerületi fennhatóság alá került az iskola, szinte folyamatosan napirenden volt, hogy oktatási-nevelési munkánkat méltó körülmények között végezhessük saját, zeneiskolának kialakított épületben, megfelelő felszereltséggel stb. Erre végül 1997-ben került sor. Ekkor foglalhattuk el gyönyörű, esztétikus, célszerűen kialakított és majdnem az új tantervnek megfelelő eszköz-ellátottságú régi-új otthonunkat a Vármegye utcában. A „megfagyott zene” és az élő zene csodálatos találkozása ez az épület, amely örömeire szolgál növendéknek, tanárnak, szülőnek egyaránt.

2013-tól zeneiskolánk tankerületi fenntartás alá tartozik. Kezdetben Budapest V Kerületi Tankerület, majd átszervezés után jelenleg a Belső-Pesti Tankerületi Központ irányítása alatt áll. Az épület üzemeltetését továbbra is Belváros-Lipótváros Önkormányzata biztosítja.

3. ISKOLÁNK SZEREPE A KERÜLET ÉLETÉBEN

A Szabolcsi Bence Zeneiskola növendéklétszáma jellemzően kb. 550 fő. A kerületi gyerekek aránya 40% körül mozog. Ennek oka a belvárosi régió sajátos tulajdonságai (bank negyed, üzleti negyed stb.). A növendékek mintegy kétharmada jár a Vármegye utcai központi épületbe, a többiek oktatása továbbra is a kerület általános iskoláiban folyik. Ezt az állapotot nem csak épületünk szűkössége eredményezi (bár minden tanár szívesen tanítana az ideálisnak mondható központi helyen), hanem részben tanítási rendszerünk (hetente többször

kell viszonylag rövid időre bejönni a zeneiskolába), részben pedig az, hogy a kis gyerekeket célszerű a saját intézményében zenére oktatni a közlekedési nehézségek miatt.

Az előzőkből következik, hogy szoros kapcsolatban vagyunk a kerület iskoláival. Növendékeink rendszeres szereplői a különböző ottani rendezvényeknek, de az énekórákon is gyakran tartanak bemutatókat. Törekszünk arra, hogy az óvodás korú gyermekekkel is minél jobban megismertessük zeneiskolánkat és zenei nevelésben részesüljenek. Ezen kívül hagyományosan évente egy koncerten vendégül látjuk őket a zeneiskolában.

Az évente megrendezett növendékkoncert-sorozatunk, az aktuális zenei eseményekhez, évfordulókhoz kapcsolódó rendezvényeink nyilvánosak, ingyenesek, ezeket folyamatosan meghirdetjük a helyi újságban és TV-ben, honlapunkon, így az érdeklődő polgárok figyelemmel kísérhetik munkánkat és annak eredményét.

Rendszeres és szoros a kapcsolatunk a kerület különböző intézményeivel (Öregek otthona, Nyugdíjasház, stb.). Gyakran kérik ünnepségeiken növendékeink közreműködését. Minden ilyen felkérést örömmel fogadunk és szívesen teljesítünk.

Az Belváros-Lipótváros Önkormányzata szintén számít tehetséges növendékeink vagy művésztanáraink fellépésére társadalmi vagy egyéb rendezvényein.

4. TOVÁBBI KAPCSOLATAINK

Oktatási Hivatal (OH)

Tevékeny részesei, rendezői vagyunk országos versenyeknek, melyeket ez az intézmény szervez.

Magyar Zeneiskolák és Művészeti Iskolák Szövetsége (MZMSZ)

Iskolánk a Szövetség alapító tagja, mivel az intézményi érdekvédelmet fontosnak tartjuk. Rendezvényei egy részének helyet adunk, képviseltetjük magunkat egyéb fórumain is.

Magyar Zeneművészek és Táncművészek Szakszervezete

Iskolánk tanárainak mintegy 50%-a tagja e jelentős érdekképviselői szervnek.

Európai Zeneiskolák Szövetsége (EMU)

Tagságunkat a MZMSZ-n keresztül gyakoroljuk.

Belföldi iskolai kapcsolataink

- Budapesti és vidéki iskolák és alapfokú művészeti iskolák,
- Pécsi Tudományegyetem,
- Debreceni egyetem,
- Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem

II. ZENEISKOLÁNK JELENLEGI MŰKÖDÉSI STRUKTÚRÁJA, SZEMÉLYI FELTÉTELEK

1. AZ ISKOLA SZERVEZETI FELÉPÍTÉSE, MUNKATÁRSAI

Szervezeti felépítés

igazgató

igazgató-helyettesek

iskolavezetőség

pedagógusok

nevelés-oktatást segítő munkatársak

Az iskola vezetője egyszemélyi felelősséggel az **igazgató**. Részleges munkáltatói jogkörrel rendelkezik az intézmény ~~köz~~alkalmazottjaival kapcsolatban. Közvetlen munkatársai az **igazgató-helyettesek**, az **iskolaittkárok**, a **gazdasági ügyintéző**, és a **tanszakvezetők**. Észrevételeikkel, tanácsaikkal, feladatvállalásaikkal segítik a vezető munkájában.

Az **iskolavezetőség** tagjai:

igazgató

igazgató-helyettesek

szakszervezeti titkár

tanszakvezetők (5 fő)

1.1. Pedagógusok

A pedagógiai munka elvégzésére 38 pedagógus álláshely áll rendelkezésre. Ezek hangszerenkénti aktuális megoszlása, tanáraink, kollégáink neve honlapunkon megtalálható.

1.2. Az iskolában működő egyéb szervezetek

Magyar Zeneművészek és Táncművészek Szakszervezete
Szülői Közösség

Az iskola működési rendjét a Szervezeti és Működési Szabályzat, valamint a Kollektív Szerződés szabályozza, amelyekben foglaltak a zeneiskola valamennyi dolgozójára vonatkozóan kötelező érvényűek.

2. TANULÓI LÉTSZÁM

Engedélyezett tanulói létszám **700** fő.

A telephelyek engedélyezett tanulói létszámai:

- Budapest V. Kerületi Szabolcsi Bence Zenei Alapfokú Művészeti Iskola Váci u. 43. telephelye: 60 fő
- Budapest V. Kerületi Szabolcsi Bence Zenei Alapfokú Művészeti Iskola Nádor u. 12. telephelye: 80 fő
- Budapest V. Kerületi Szabolcsi Bence Zenei Alapfokú Művészeti Iskola Szemere u. 3. telephelye: 80 fő
- Budapest V. Kerületi Szabolcsi Bence Zenei Alapfokú Művészeti Iskola Szemere u. 5. telephelye: 70 fő

3. KIHELYEZETT TAGOZATOK

Tanítási helyek	Cím	Tanított tantárgyak
Budapest V. Kerületi Szabolcsi Bence Zeneiskola (központ)	1052 Budapest, Vármegye u. 9.	zongora, hegedű, gordonka, fuvola, furulya, klarinét, szaxofon, fagott, trombita, harsona, tuba, gitár, lant, magánének, ütő, szolfézs, előképző, zeneelmélet, zeneirodalom, zeneismeret, improvizáció, kamarazene, kórus, zenekar, jazz-gitár, jazz basszusgitár, jazz-zongora, jazz elmélet

Budapest V. Kerületi Váci utcai Ének- zenei Általános Iskola	1056 Budapest, Váci u. 43.	hegedű, gordonka, fuvola, gitár, zongora, szolfézs, előképző
Budapest V. Kerületi Hild József Általános Iskola	1051 Budapest, Nádor u. 12.	zongora, hegedű, gordonka, fuvola, gitár, trombita, szolfézs, előképző
Budapest V. Kerületi Szent István Magyar-Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola	1054 Budapest, Szemere u. 3.	zongora, hegedű, gitár, fuvola, szolfézs, előképző
Budapest V. Kerületi Szemere Bertalan Általános Iskola	1054 Budapest, Szemere u. 5.	zongora, gitár, szolfézs, előképző, furulya

III. ZENEISKOLÁNK NEVELÉSI PROGRAMJA

A zeneiskolai oktató-nevelő munka általános jellemzőit a 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről és a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet határozza meg.

1. ÁLTALÁNOS JELLEMZŐK

1.1. A zeneiskola funkciói

Az alapfokú zenei képzés:

- Alapfeladatot ellátó művészeti oktatás és nevelés;
- „Az alapfokú művészeti iskola feladata, hogy kibontakoztassa a művészi képességeket, fejlessze a művészi tehetségeket, igény esetén felkészítsen szakirányú továbbtanulásra.” /Nkt. 16.§ (1)/;
- „A tanuló az utolsó alapfokú évfolyam befejezését követően művészeti alapvizsgát, az utolsó továbbképző évfolyam elvégzését követően pedig művészeti záróvizsgát tehet.” /Nkt. 16.§ (2)/

1.2. Az alapfokú zeneoktatás célrendszere és funkciói

- A.) Az alapfokú művészetoktatás követelménye és tantervi programja keretében folyó zenei nevelés alkalmat ad az érdeklődő és fogékony növendékek képességeinek fejlesztésére, biztosítja a különböző szakterületeken való jártasságok megszerzését és gyakorlását. A képzés figyelembe veszi az életkori sajátosságokat, a tanulók érdeklődésére, tehetségére építve alakítja készségeiket és gyarapítja ismereteiket. Lehetőséget ad az egyetemes kultúra, az európai műveltség a nemzeti, népi hagyományok, értékek átadására, az értékmegőrzés formáinak kialakítására.
- B.) A program lehetőséget nyújt az esztétikai érzékenység - nyitottság, igényesség, fogékonyság - alakítása mellett a zene megszólaltatásához szükséges hangszeres és énektechnikai készségek megszerzésére, a zenei ismeretek átadására és minden zenei tevékenység tudatosítására.
- C.) A zeneoktatás a különböző zenei műfajok sajátosságait, a művészi megjelenítés módjait ismerteti meg a tanulókkal, miközben célja az is, hogy az önkifejezés eszköztárának gazdagításával a zene alkalmazására, befogadására készítsen fel.

1.3. A zeneoktatás általános fejlesztési követelményei, feladatai

A zenei műveltség megalapozása és fejlesztése.

A zenei képességek fejlesztése (hallás, ritmusérzék, intonációs érzékenység, fogékonyság a dinamika és a hangszín különbségeire, zenei memória és fantázia, előadói és manuális készség, a zenei karakterek iránti érzékenység kialakítása). A zenei olvasás és írás alapfokot meghaladó készségek megalapozása és kifejlesztése.

A technikai készség, az improvizációs készség és képesség, az alkotó magatartás, a kreativitás kialakítása.

Rendszerezett zenei ismeretek, általános zenei műveltség átadása.

A zenei műszavak és jelentésük megismertetése.

A zene logikájának, a harmóniai szerkezet és a forma összefüggéseinek megismertetése.

A főbb zenei stílusok sajátosságainak, a zeneirodalom nagy korszakainak, népünk zenéjének, a zene történetének és a zeneirodalom nagy egyéniségeinek megismertetése.

A kortárs zene befogadására nevelés.

A tanuló rendszeres zenehallgatásra nevelése.

Az értékes zene megszerettetése. A növendék zenei ízlésének formálása.

A tanulók életkorának megfelelő zenei tárgyú könyvek, ismeretterjesztő művek olvasására való ösztönzés.

A társművészetek iránti nyitottság kialakítása.

A zenei élet eseményei iránt érdeklődés felkeltése, illetve részvétel a zenei életben.

Tehetséggondozás.

A zenei pályát választó növendékek felkészítése szakirányú továbbtanulásra.

A növendékek rendszeres, céltudatos, igényes munkára, hatékony gyakorlásra való nevelése.

A tanuló aktív muzsikálásra való nevelése.

Közreműködés az egyéb intézmények kulturális rendezvényein.

Az amatőr zenekarokban, kamaraegyüttesekben, kórusban történő aktív részvételre való előkészítés, ösztönzés.

Cserekapcsolatok létesítése hazai és - lehetőség szerint - külföldi zeneoktatási intézményekkel.”

2. ZENEISKOLÁNK OKTATÓ-NEVELŐ MUNKÁJÁNAK JELLEMZŐI, SPECIÁLIS TERÜLETEI

2.1. Alapelveink

A növendék egész személyiségének fejlesztése, hiszen a zene tanulás más területeken is jobb eredmények elérését segíti elő.

Éppen az előbb említettek miatt minél több jelentkező számára biztosítani kívánjuk a zenetanulás lehetőségét.

Nyitottság új, ill. más pedagógiai módszerek, irányzatok, stílusok stb. felé.

A kamarazenélés központi feladatként való kezelése, a társas zenélésre való alkalmasság és igény kialakítása és fenntartása.

A magyar nemzeti identitás fejlesztése, a magyar zene szolgálata.

Szabolcsi Bence, névadónk munkásságának mind szélesebb körben való megismertetése.

2.2. Céljaink

Alapvető célunk hogy, oktatásunk zenei élményhez juttassa diákjainkat és családjaikat.

Ennek érdekében erősíteni kívánjuk a társas zenélés minden formáját és színesíteni az iskola hangverseny kínálatát. Évente legalább egyszer, lehetőleg félév környékén minden diák szerepeljen osztálykoncerten családjuk és az érdeklődők előtt. Az átlagnál színvonalasabb produkciók a zeneiskola koncertjein szerepelhetnek.

A kamarazenélés fejlesztése érdekében:

A kamarazene főtárgyként való oktatásának bővítése.

Kamarazene óra biztosítása elsősorban az egész állású kollégáknak.

Évente iskolán belüli kamarazenei napok megrendezése, melyre tanáraink kamarazenei csoportokat készítenek fel.

A kamarazene-oktatás személyi feltételeinek megteremtése (megfelelő képzettségű tanárok megbízása ezzel a feladattal, lehetőség szerint a jelenlegi kollégák közül).

A "régizene" oktatásának bevezetése egyes tanszakokon belül, a személyi feltételek megteremtése, megfelelő hangszerpark beszerzése

A jazz tanszak integrálása az iskola életébe.

A tanári személyiség folyamatos ápolása, fejlesztése, a kollegiális légkör javítása.

Az iskolán belüli kommunikáció fejlesztése minden szinten (a vezetőktől kezdve a technikai dolgozókig).

2.3. Feladataink

Kollegák részvételének ösztönzése kamarazenei továbbképzéseken, kurzusokon.

Minél többen legyenek alkalmasak erre az oktatási formára.

Kollegák részvételének ösztönzése "régizenei" továbbképzéseken, kurzusokon.

Az előbbi két témából tantestületi nevelési értekezletek szervezése, tartása neves külső előadókkal is, a közös kritérium-rendszer kialakítása.

Kollegák személyiségfejlesztési, kommunikációs tréningeken, tanfolyamokon való részvételének ösztönzése, nevelési értekezletek szervezése ebben a témában.

Továbbképzéseken való részvétel ösztönzése.

A pedagógusminősítéseken való részvétel ösztönzése.

2.4. Eszközök

Szellemi "eszközeink" kihasználtsága, mozgósítása csak rajtunk múlik. Ezen a téren

mindig akad mit javítani. A már említett továbbképzések, az új

módszerek iránt való nyitottság stb. mind-mind ezt szolgálják. Tárgyi eszközeinkről a

6. pontban írunk.

2.5. Eljárások

A megfogalmazott alapelveknek való megfelelés részben nem igényel semmiféle eljárást, hiszen kis odafigyeléssel beépíthető a mindennapi gyakorlatba.

A kamarazene ügyét – alapelveként - a következő eljárások segíthetik:

Állandó kamaracsoportok szervezése, ezek gyakori szerepeltetése.

Az éves kamarazenei napokon való részvétel fontosságának erősítése.

Olyan tanári műhelyek szervezése és működtetése, amelyek közös munkája biztosítja a magas szakmai színvonalat.

3. A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK

„A személyiségfejlesztés az önfejlődés elősegítése, a belső lehetőségeket kicsalogató és azokat társas kapcsolatokban kipróbáló öntapasztalás folyamata, melynek során arra építünk, ami a személyiségünkben lehetőségként adott. Olyan élményekkel szolgáljuk e fejlesztőmunkát leginkább, amelyekben a gyermek önmaga rájöhet arra, hogy mire képes.”
(Bagdy Emőke)

Iskolánkba egyéni vagy szülői motiváció alapján jelentkeznek a gyerekek, ami azért lényeges, mert a művészetre nyitott, fogékony tanulóink rendszerint szívesen és örömmel fogadják be a tananyagot, és az elsajátítás folyamata is könnyebb.

Tapasztalataink szerint tanulási, beilleszkedési nehézségekkel a mi iskolatípusunkban is egyre gyakrabban találkozunk, mely különösen a csoportos órákon jelent problémát. Fel kell készülnünk ezeknek a kezelésére, továbbképzéseken, tapasztalatcseréken részt venni. A nyugodt, harmonikus tanórai légkörnek, a szülőkkal, szakemberekkel való kapcsolattartásnak, a sokszínű egyéni képességek pedagógiai elfogadásának, az inspiráló, segítő tanári hozzáállásnak és az együtt alkotásnak fontos szerepe lehet az ilyen problémák leküzdésében.

Tanulási kudarc a zenei képzés tematikája alapján *is lehetséges, de* nem jellemző. Azt azonban fontos kiemelni, hogy az ebben a képzésben részesülő tanulók kimutathatóan jobb teljesítményre képesek más tantárgyak esetében is, mint a zeneiskolába való beiratkozásuk előtt. A jelenség hátterében a művészetek érzelmi és értelmi intelligenciára való hatása áll. A művészetekkel foglalkozó gyerekek ráadásul gyakran találhatnak rá alkalmat, hogy feszültségeiket “kivetítsék, kialkossák” magukból, és ezáltal eredményesebb tanulásra lesznek képesek.

A szociális hátrányok enyhítésében nagy szerepet tulajdonítunk annak, hogy minden növendék számára egyenlően jó tárgyi és személyi feltételeket biztosítsunk, hiszen ez a legfontosabb kritériuma a pedagógiai program eredményes megvalósulásának.

4. A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSEL KAPCSOLATOS FELADATOK

Zeneiskolánk tantestülete a kamarazene oktatását, az együtt zenélés mindennapi gyakorlatának bevezetését már egészen kicsi kortól fontosnak tartja. A lehetőségektől függően azonos tagokból álló, többször együtt szereplő kamaracsoportok létrehozása pedagógiai munkánk egyik központi elve. E munka kiteljesedése az évente rendszeresen megrendezett "Kamarazenei Napok" rendezvénysorozata és a bérletes hangversenyeinken is rendre megjelenő kamaraszámok. Közösségfejlesztési szempontból sokat jelentenek az itt felsoroltak, hiszen ez a tevékenység segíti kialakítani és állandóan fejleszteni az alkalmazkodóképességet, a szocializációt, a kommunikációt. A tanulók együtt érik el sikereiket, egymást segítik annak elérésében. A tudatos és fegyelmezett alkalmazkodás vállalásával kifejlődik az együtt gondolkodás élménye is.

A közösségfejlesztés részeként és a zenei élmények szempontjából is fontosak az osztálykoncertek, közös órák, zenei táborok és minden olyan közös program, mely a zenén keresztül összekapcsolja a diákokat tanárokat és szüleiket.

A jó teljesítmények dicsérete, a józanul megfogalmazott kritika elvezeti a növendékeket a reális énkép kialakításához, hozzájárul értékítéletük objektivitásához.

Iskolánkban az újra elkezdett zenekari munka is közösségfejlesztő és közösségteremtő hatású.

5. A TEHETSÉG, A KÉPESSÉG KIBONTAKOZTATÁSÁT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉGEK

"A tehetség valamely adottságnak, képességnek vagy képesség együttesnek kimagasló szintje, a feladatok iránti erős elkötelezettség és a magas kreativitás kölcsönhatása." (Pedagógiai szakkifejezések 1997.)

A tehetséggondozásnak ma többféle módja létezik: az elkülönítés (speciális tanfolyamok, osztályok, csoportok, műhelyek kialakítása), a gyorsítás (a kiemelkedően tehetséges tanulók esetén a tanulási szakaszok lerövidítése), továbbá a dúsítás (egy-egy téma mélyebb feldolgozása). Az alapfokú művészetoktatás keretein belül mindhárom módra lehetőség nyílik.

A kreativitás “alkotásra való képesség; az ember teremtő, újat létrehozó, a meglévőt javítani akaró szándéka, képessége; megnyilvánul tevékenységében, annak produktumaiban, valamint a magatartásában és életvitelében egyaránt; igen komplex jelenség.” (Pedagógiai szakkifejezések 1997.)

A kreativitás kialakulását a hibáktól való félelem csökkentésével, a bizalom légkörével és az együttes munka hasznosságának hangsúlyozásával segíthetjük elő. Fontosnak tartjuk, hogy nem kizárólag a kiemelkedően tehetséges tanulók képességfejlesztését vállaltuk, hanem a kevesebb adottsággal hozzánk érkezők képességének kibontását is feladatunkul tűztük ki magunk elé.

Az alapfokú művészetoktatás egyik legfontosabb feladata a tehetséggondozás. Ezért azokat a központi tanterveket fogadtuk el, és néhány tantárgyban olyan módosításokat, ill. kiegészítéseket tettünk, amelyek ebben az irányban teszik hatékonyabbá tevékenységünket.

Művésztanáraink rendszeresen felkészítik növendékeinket kerületi, fővárosi és országos tanulmányi versenyekre. Ez is a tehetséggondozás fontos területe, hiszen ki kell tudni választani az összes tanuló közül azokat, akiknek javát szolgálja a kemény megmérettetés. A többiek pedig a rendszeres munka megkövetelésével lehet adottságaik kiteljesítésére serkenteni.

6. A PEDAGÓGIAI PROGRAM VÉGREHAJTÁSÁHOZ SZÜKSÉGES, A NEVELŐ-OKTATÓ MUNKÁT SEGÍTŐ ESZKÖZÖK ÉS FELSZERELÉSEK JEGYZÉKE

Pedagógiai programunk végrehajtásához szükséges eszközök és felszerelések jegyzéke törvényileg meghatározott. Helyzetünk felmérése és a hiányok pótlásának ütemezése 2000-ben elkészült, és eszerint folyik a megfelelő feltételek kialakítása. Ezek konkrét felsorolását nem tartjuk szükségesnek e program keretében. Jelenlegi helyzetünkről és a szükséges fejlesztésekről az alábbiakban szólnunk.

6.1. Tárgyi feltételeink

Zeneiskolánk központját, a Vármegye utcai műemléképületet 1997-ben vehettük birtokba. A tervezés és kivitelezés folyamán messzemenőig figyelembe vették egy zeneiskola kialakításának szakmai szempontjait. A belső terek kialakítása és esztétikuma, célszerűsége és praktikuma olyan körülményeket teremtett munkánkhoz, amelyeket méltán nevezhetünk XXI. századnak.

Az **épületben** 120 fős hangversenyerem hozzá kapcsolódó stúdióval, 50 fős kamaraterem, megfelelő nagyságú irodák, 21 hangszeres oktatóterem, 2 szolfézssterem,

könyvtár, karbantartó műhely és egyéb kiszolgáló helyiségek találhatóak. A bútorzat és a műszaki berendezések előregedő félben vannak, de az épület állaga, köszönhetően a kivitelezés minőségének, jónak mondható.

Kihelyezett tagozatainkon sajnos nem ilyen jó a helyzet. 4 kerületi általános iskolában tanítunk olyan osztálytermekben délután, ahol délelőtt közismereti oktatás folyik, így a megfelelő felszereltség és az esztétikus környezet sokszor nehezen biztosítható.

Zeneiskolánk **hangszerellátottsága** - főleg minőségi szempontból - sok kívánnivalót hagy maga után.

Zongorák és pianínók: számuk megfelel a törvényben előírt követelménynek, állapotuk azonban javításra szorul. Sajnos a hangszercsere programból a javításra fordítható összeg kevés. Örülünk, ha a rendszeresen szükséges hangolásokat fedezni tudjuk.

Vonós hangszereink állapota kielégítő, hála főállású hangszerészünk folyamatos karbantartó munkájának. (Csak néhányuk érett meg már a selejtezésre.) Számukat azonban (bár az előírásoknak megfelel) állandóan növelni kell, mert sajnos egyre kevesebb család engedhet meg magának hangszervásárlást, mi pedig növendék nélkül maradunk, ha nem tudunk elegendő instrumentumot kölcsönözni. A Vonós tanszak rendelkezik egy mesterhegedűvel és két ún. kismester hangszerrel. Megemlítendő még, hogy a vonók és a hangszertokok sokkal gyorsabban amortizálódnak a mindennapos használat során, mint a hangszerek, értékük viszont jóval kisebb, mint azoké. A selejtezési eljárás ill. a csere mégis ugyanolyan bonyolult, mint egy nagyobb értékű eszköz esetében. Megoldást az jelentene, ha a leltárban fogyóeszközként lennének nyilvántartva.

Fafűvós hangszereink is folyamatos felújítást igényelnek, amit alkalomszerűen végeztetünk mesterekkel. Néhányuk selejtezésre vár, azok pótlása nagyon fontos, új beszerzésekre is gondolnunk kell az előbb említett okok miatt.

A rézfűvós hangszerek állapota közepes, mennyiségileg erősen bővítendő. Amennyiben fenn kívánjuk tartani a tanszakot, és ezt akarjuk, itt is folyamatos bővítést, karbantartó munkát kell végeztetnünk.

Az ütőterem felszereltsége jó, kielégítően szolgálja a tanszak igényeit.

Audiovizuális eszközökkel való ellátottságunk szintén jónak nevezhető, a tantermek az elmúlt évben számítógépekkel is fel lettek szerelve, de ezekhez még jó minőségű hangszórók, mikrofonok is szükségesek. A kor követelményinek megfelelő oktatáshoz és az esetleges online oktatáshoz szükségünk lesz megfelelő mennyiségű hangrögzítőre és kamerára.

A stúdiónk felszereltségén is szükséges lenne javítani, mind az eszközök mennyisége, mind pedig minőségük tekintetében.

A zenei munkaképesség oktatásához szükséges eszközök rendelkezésre állnak. Több termünkben is felszereltünk bordásfalat és torna szobánk is van.

6.2. Fejlesztési szükségletek

Központi épületünk kialakítása és felszereltsége majdnem minden igényt kielégítő. Sajnos ugyanez nem mondható el a más iskolákba telepített tagozatokról. A kihelyezett hangszerek állagának megőrzése, a megfelelő tárgyi felszereltség (pl. bútorzat, műszaki cikkek) sokszor nehezen biztosítható a helyi viszonyok bizonytalanságai miatt (nem megoldott a vagyonbiztonság). Ennek megoldására fokozott erőfeszítésekre van szükség, természetesen nyomtatékosan kérve a befogadó intézmény segítségét is.

A hangszerkarbantartásról és a beszerzésekről korábban már volt szó, az ott tett megállapítások ide is vonatkoznak.

Zeneiskolánk meglévő tantárgyi struktúráját, arányait jónak tartjuk, amely megfelel egy belvárosi zeneiskola követelményeinek. Az alapelveként elfogadott kamarazene-prioritás eredményezhet belső átrendeződéseket, mint ahogy azt már tárgyaltuk korábban. Fejlesztetni szeretnénk a régi zene oktatását, és ha lehetőségünk lesz rá, elindítjuk a jazz zene oktatását is.

7. A SZÜLŐ, A TANULÓ, A PEDAGÓGUS EGYÜTTMŰKÖDÉSÉNEK FORMÁI, TOVÁBBFEJLESZTÉSÉNEK LEHETŐSÉGEI

7.1. Kapcsolattartás a szülőkkel

A zeneiskolai oktató-nevelő munka sikerességének egyik fontos feltétele, hogy a növendékek szüleivel milyen a tanár és milyen az iskola viszonya. Egyetértenek-e az alapvető célkitűzésekben, kölcsönösen bíznak-e egymásban, meg tudnak-e egyezni abban, hogy meddig tart a szülő és meddig a pedagógus kompetenciája stb.? Az iskola elsődlegesen ne hatóságként funkcionáljon, folytonosan követelményeket támasztva, hanem gyermekközpontúan, de igényesen és magas szakmai színvonalon munkálkodjék.

A szülők és a tanárok megfelelő viszonyának kialakítása a két fél alapvető feladata, felelőssége. A kollégák kulturált formában közölik a szülőkkel, hogy mit vár az iskola, mik a követendő szabályok, és ezzel kapcsolatban mit kérünk tőlük. Az esetleg kialakuló konfliktusok nagy többsége tapasztalatunk és meggyőződésünk szerint ember-ember között valószínűsíthető meg. A problémák megbeszélésére és kiküszöbölésére folyamatosan törekszünk, ebben segítségünkre lehet az az újonnan megalakult Szülői Közösség.

Egy aktív és a zeneiskolát támogató szülői munkaközösség sok más szempontból is segítségünkre lehet.

7.2. Az iskola, a pedagógusok és a növendékek kapcsolattartási formái

Zeneiskolánkban diákönkormányzat vagy más diákszervezet nem működik. Ennek oka nem valamiféle diktatórikus oktatáspolitikai felfogás, hanem a zeneiskolai munka sajátossága (tevékenységünk nagy része egyéni órák keretében zajlik).

Természetesen, ha bármiféle megkeresés érkezik hozzánk annak irányában, hogy szükség lenne valamiféle diák-érdekvédelmi szervezetre, biztosítani fogjuk annak létrehozási feltételeit.

7.3. A kapcsolattartás speciális formája, az osztályfőnöki munka

A közalkalmazottaknak szóló 1992. évi XXXIII. törvény közoktatási intézményekben történő végrehajtásáról rendelkező 138/1992. (X.8.) Kormányrendelet 15. §-ának (1), illetve (2) bekezdése szerint a pedagógus-munkakörben foglalkoztatott közalkalmazott pedagógusok részére osztályfőnöki pótlék jár, amennyiben önálló tanulócsoport-vezetői feladatot látnak el.

Osztályról vagy önálló tanulócsoportról akkor beszélünk, ha azonos feladat-ellátási helyre járó tanulók, meghatározott közös pedagógiai feladatok végrehajtásához, legalább egy nevelési évre, tanévre oktatásszervezési egységet alkotnak.

Osztályfőnöki feladatnak minősül intézményünkben a rendszeres kapcsolat fenntartása a tanulókkal, szülői értekezlet tartása, folyamatos konzultáció a szülőkkel gyermekük fejlődés kapcsán, a tanulók tananyaggal való ellátása, az iskolai rend szerint a kötelező illetve választható tárgyakra való jelentkezés rendjének ismertetése, közös foglalkozások, növendékhangversenyek szervezése, vezetése, kötelező tárgy tanáraival való kapcsolattartás, szakirányú továbbtanulással kapcsolatos feladatok.

Osztályfőnöki típusú feladatnak minősül továbbá, a főtárgy tanár kapcsolattartása a szülőkkel, adott esetben a közismereti iskolával, valamint adminisztratív feladatok ellátása, a KRÉTA folyamatos vezetése, bizonyítvány, törzslap kitöltése, összeolvasása. Az iskola belső rendje szerint a gyermekjóléti, adott esetben gyermekvédelmi feladatok ellátása, házirend ismertetése, balesetvédelmi oktatás megtartása, közös iskolán belüli és kívüli programok (ifjúsági ismeretterjesztő hangversenyek) szervezése és vezetése.

IV. ZENEISKOLÁNK HELYI TANTERVE

Intézményünk nevelőtestületének a többsége az Alapfokú Művészetoktatás Alapprogramja (1. és 2. számú melléklet) szereplő tantervet és követelményrendszert változtatás nélkül elfogadta, csak néhány kiegészítést tettünk (billentyűs, és zeneismeret tanszak). Éppen ezért az alább felsorolt tanszakokra vonatkozó képzési időt, óratervi táblát, választható tantárgyakat, stb. nem tárgyaljuk e tanterv keretében, hiszen azok részletesen szerepelnek az előbb említett Alapprogramban.

1. A ZENEISKOLAI KÉPZÉS SZERKEZETE, ÁLTALÁNOS KÖVETELMÉNYEI

A képzést az zenei és hangszeres előképző vezeti be, amelynek keretében a zenei alapfogalmak, az írás-olvasás megtanítása történik.

A zenei előképzősök a hangszeres felvételinél előnyt élveznek. A hangszeres növendékek egyéni óra keretében "A" és "B" tagozaton tanulhatnak. Az "A" tagozat feladata a zenei "amatőrök" nevelése, a zenét szerető és értő, bizonyos hangszeres tudással rendelkező koncertlátogató közönség kialakítása, heti 2x30 perces hangszeres óra keretében. Az arra alkalmasnak tartott, tehetségesebbnek mutakozó növendékeket az első osztály elvégzése után "B" tagozatra irányíthatjuk. Ezek a tanulók hetente 2x45 perces emelt szintű oktatásban részesülnek, hiszen ők jelentik a zenei pálya majdani utánpótlását. Ennek értelmében „B” tagozatos növendék az lehet, aki képességei alapján az emelt szintű követelményeknek eleget tud tenni, illetve alkalmas hangversenyen, fesztiválokon, zenei versenyen való részvételre.

Mindkét tagozat növendékei a hangszeres főtárgyi órák mellett heti 2x45 perces foglalkozásban - kötelező tárgyként - szolfézszt tanulnak. A további kötelező és kötelezően választható, ill. választható tantárgyakkal kapcsolatos előírásokat, tudnivalókat az Alapprogram részletesen szabályozza.

Kivételes esetben szakirányú szabadidős foglalkozás (pl. koncert-látogatás, opera megtekintése stb.) beszámítható a főtárgy, ill. a kötelező tárgy heti óraszámába, ha azt a tanár indokoltnak tartja, és ezzel nem törik meg túlzottan a tantárgyi folyamatos haladás.

1.2. Rendkívüli tanítási rend

Rendkívüli helyzet esetén megengedett az online oktatási forma is.

A 2020-as év tapasztalata az, hogy előfordulhat az év során, hogy az iskola épületében személyes kontaktus keretében tanítás nem folytatható. Ebben az esetben a fenntartó és az

iskola intézményvezetője által engedélyezett formában az oktatás online módon folyhat tovább, akár otthonról, akár az iskolából is.

Egy ilyen helyzetben a beszámolók formáit és követelményeit is a körülményekhez és a lehetőségekhez kell igazítani.

2. ZENEISKOLÁNK TANSZAKAI, KÉPZÉSI STRUKTÚRÁJA

2.1. A zeneiskola tanszakai klasszikus zene műfajban:

- Akkordikus tanszak (gitár, lant, ütő)
- Billentyűs tanszak (zongora)
- Fúvós tanszak (fagott, fuvola, furulya, klarinét, szaxofon, trombita, harsona, vadászkürt, tenor- és baritonkürt, tuba)
- Vonós tanszak (hegedű, gordonka)
- Zeneismeret tanszak (előképző, szolfézs, zeneirodalom, zeneelmélet, zeneismeret, kórus, improvizáció) és Vokális tanszak (magánének)

Jazz műfajban oktatott tárgyak: jazz-gitár, jazz-basszusgitár, jazz-zongora.

A jazz műfajban oktató tanárok a tanított hangszernek megfelelő tanszakoknak a tagjai

2.2. Egyéb választható tantárgyak: improvizáció, kórus, zenekar

2.3. A főtárgyi képzési idő

Egyéni oktatás		Képzési idő (év)
Hosszú tanszakok (2+6+4)	billentyűs	12
	vonós	12
	fafúvós	12
	rézfúvós	12
	akkordikus	12
	vokális	7
Csoportos oktatás		
kamarazene		4
előképző és szolfézs		12
zeneelmélet, zenetörténet*, zeneirodalom,-, kórus		6

2.4. A korrepetíció (zongorakíséret) heti időkerete (percben megadva)

[illegible]

2.5. A tanítási órák időtartamának összefoglalása

Főtárgy (egyéni)	
„ A ” tagozat	heti 2x30'
„ B ” tagozat	heti 2x45'
Kötelező és kötelezően választható tárgyak	
Elmélet:	heti 2x45'
Zongora:	heti 1x30'
Második hangszer:	heti 1x30'
Hangszeres előkészítő	
Egyéni:	heti 2x30'
Csoportos:	heti 2x45'
Kamarazene:	heti 1x45'
Zenekar, kórus:	heti 2x45'
Csoportlétszámok	
Előképző:	6 – 15 fő
Szolfézs:	6 – 15 fő
Zenekar, kórus:	min. 9 fő
Kamarazene:	2 – 8 fő

3. A KOTTÁK ÉS TANKÖNYVEK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI

A tantervi programok tartalmazzák az egyes hangszerek évfolyamaira javasolt irodalmat, amelyből a tanár a növendék adottságainak megfelelően választhat. Figyelembe kell venni a választott kották beszerezhetőségét és árát is. Az elméleti tárgyak kotta és tankönyv kiválasztásánál szintén a tantervi programok az irányadók.

A kiválasztás alapvető szempontja, hogy a zenei anyag maximálisan segítse a tanuló zenei fejlődését.

A kottaanyag tartalmazza a növendék életkorához igazodó, a tudásszintbe épülő előadási, technikai, stílári elemeket.

Az újonnan megjelenő kottákat figyelemmel kísérjük, amennyiben a pedagógus alkalmasnak tartja a megjelent kiadványt, felhasználhatja tanítása során.

4. A TANULÓI JOGVISZONNYAL KAPCSOLATOS KÉRDÉSEK

A tanulói jogviszony létesítésének feltételeit a 2011. évi CXCV. törvény és a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet szövege tartalmazza. A zeneiskolába speciális képességvizsgálat alapján iratkozhatnak be a tanulók. Az alapfokú művészetoktatásra való jelentkezéshez mindenkinek joga van.

A tanulói jogviszony felvétel vagy átvétel útján keletkezik, a jogszabályban meghatározottak alapján.

A képességvizsgálat szempontjai:

A felvételi meghallgatás az életkori sajátosságok figyelembe vételével a zenei hallás, ritmusérzék, hangszerre való alkalmasság és értelmi képesség vizsgálatára terjed ki.

A jelentkezés alapján felvételt nyert növendékek közül a szeptembertől nagycsoportos óvodások és első osztályosok zenei előképzőben, a szeptembertől második osztályosok zenei előképző osztályokban tanulhatnak.

A felvételi meghallgatásról szóló tájékoztatást a zeneiskola legkésőbb egy hónappal a meghirdetett időpont előtt a kerületi iskolák és a zeneiskola központi épületének hirdetőtábláján, az iskola honlapján, illetve a lehető legszélesebb körben nyilvánosságra hozza, hogy azt minden érdeklődő, illetve érintett megismerhesse.

A felvételtől az intézmény vezetője dönt a szakmai bizottságok javaslata alapján.

A helyhiány miatt fel nem vett alkalmas tanulók várólistára kerülnek.

A zongora tanulását választó növendékeknél előnyben részesülnek azok, akiknek van hangszerük. Amennyiben a szülők egy év türelmi idő leteltével sem tudnak gyermeküknek az eredményes tanuláshoz nélkülözhetetlen zongorát biztosítani, más hangszerre irányítjuk.

Érvényes zeneiskolai bizonyítvánnyal felvételt kérő tanuló tagozatba és osztályba sorolására a felvételi bizottság tesz javaslatot. A zeneiskolának biztosítania kell az iskolaváltást, a tanuló átvételét, szükség esetén különbözeti vizsgával vagy évfolyamisméltással.

Megszűnik a tanulói jogviszony, ha:

- a szülő vagy nagykorú esetében a tanuló bejelenti, hogy kimarad,
- a tanuló az alapfok elvégzése után nem tesz művészeti alapvizsgát,
- a tanuló a továbbképző utolsó évfolyamának elvégzése után leteszi a záróvizsgát,
- a tanuló fizetési kötelezettségeit nem teljesítette,
- a tanuló felvételt nyert művészeti szakközépiskolába, főiskolára,
- a tanulót más zeneiskola átvette,
- a tanuló jogerős fegyelmi határozatot kap,

- a tanuló a jogszabályban meghatározottnál többet mulasztott igazolatlanul, feltéve, ha az iskola a szülőt 3, majd 8 igazolatlan mulasztás után írásban figyelmeztette ennek következményeire.

5. A MAGASABB ÉVFOLYAMBA LÉPÉS FELTÉTELEI, A TOVÁBBTANULÁS LEHETSÉGES IRÁNYAI

5.1. Magasabb évfolyamba lépés

A zeneiskolában a tanulók teljesítményét, a követelmények teljesítését folyamatosan értékelni kell. Az értékelés szóbeli és írásbeli lehet. Kötelező eleme az évvégi, félévi és havi osztályzat. Nem kötelező elemét a tanár pedagógiai gyakorlata határozza meg, fontos viszont, hogy az értékelés pozitív és ösztönző jellegű legyen. Az osztályozás lehet részletes, a tanuló órai teljesítményének vagy részfeladatok teljesítésének minősítése.

Félév és tanév végén a tanuló féléves, illetve egész évi munkáját kell osztályozni az előírt és teljesített követelmények alapján. Félévkor a növendék teljesítményét a szaktanár értékeli és osztályozza, tanév végén a tanuló vizsgabizottság előtt ad számot tudásáról nyilvános vizsga keretében.

Az iskola felsőbb évfolyamába lépésnek feltétele a tantervi programban előírt minimális követelmények teljesítése. Felsőbb évfolyamba csak az a növendék bocsátható, aki a főtárgyból és a kötelező tárgyakból eredményes vizsgát (beszámolót) tett.

„Az iskola igazgatója a szülő kérésére legfeljebb egy alkalommal engedélyezheti az iskola első évfolyamának megismétlését, akkor is, ha a tanuló az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette. Ebben az esetben csak a megismételt évfolyamról kap bizonyítványt a tanuló.” (2011. évi CXCV. törvény 57.§ (1))

Továbbképző osztályba az alapfok elvégzése után az a tanuló léphet, aki művészeti alapvizsgát tett. Ennek megszervezését az Alapprogramban foglaltak szerint kell elvégezni.

5.2. Továbbtanulás

- Egyedi szakirányú továbbtanulás a kiemelkedően tehetséges növendékeknek a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem előkészítő osztályában.
- Középfokú szakirányú továbbtanulás a zeneművészeti szakközépiskolákban.
- Felsőfokú szakirányú továbbtanulás (budapesti és vidéki egyetemek tagozatain).

A továbbtanulás feltétele a sikeres felvételi vizsga a megfelelő zenei és közismereti tárgyakból.

A zeneiskolai tanulmányok (a hangszeres és ének tudás) jól hasznosíthatók egyéb egyetemeken is (pl. Óvodapedagógus szakon, Tanítói szakon, Színház- és Filmművészeti Egyetemen, stb.).

6. A BESZÁMOLTATÁS ÉS SZÁMONKÉRÉS FORMÁI

Kötelező beszámoltatási formák:

- félévi beszámoló vizsga vagy osztálykoncert formájában,
- év végi vizsga vizsgabizottság előtt nyilvánosan, esetleg koncertszerűen (gyakorlati tárgy),
- összefoglaló óra vizsgáltnők jelenlétében (elméleti tárgy).

Lehetséges beszámoltatási formák:

- felmérő dolgozat, szóbeli beszámoló (elméleti tárgy).
- közös óra,
- meghallgatás,
- hangverseny.

Ha a tanuló a beszámolón igazoltan nem vett részt, egész évi munkája alapján kell értékelni.

7. A TANULÓK ÉRTÉKELÉSÉNEK ÉS MINŐSÍTÉSÉNEK FORMÁI

Szöveges értékelés előképző évfolyamokon:

- kiválóan teljesített
- jól teljesített
- megfelelően teljesített
- felzárkóztatásra szorul

A többi kötelező melléktárgy 1-5-ig érdemjeggyel értékelhető.

A kórus és zenekar, mint kötelezően választható tárgy, szintén szövegesen értékelendő.

A szolfézs előképző szorgalom jegyei megegyeznek a főtárgy tartalmi értékelésével, ahol az alapfok 1. osztályából a továbbképző befejezéséig a főtárgy 5, a szorgalom 4 érdemjegy fokozattal értékelhető.

A főtárgy jegyek a térítési díj és tandíj megállapításánál meghatározóak, a szorgalom jegyek ebből a szempontból nem számítanak.

Adható **főtárgy** érdemjegyek:

Az előképző évfolyamokon (előképző/hangszeres előképző első és második évfolyam) kizárólag szöveges értékelés adható a növendékek tudásszintjének megfelelően, amely

megfogalmazása a 2011. évi CXCV. törvény 54. § (3) bekezdés alapján „kiválóan teljesített”, „jó teljesített”, vagy „megfelelően teljesített” vagy „felzárkóztatásra szorul” lehet.

“A” és “B” tagozaton az elvárások különbözhetnek.

5 (jeles): Az osztályzatnak megfelelő tudásszintű, fejlődésében kiegyensúlyozott, fogékony és muzikális, szerepléseken megbízható.

4 (jó): Változékony fejlődésű és fogékonyságú, anyagvégzése kb.

80%-os, muzikalitása tanári ráhatású, biztonsága nem tökéletes, viszonylag jó szereplő.

3 (közepes): Fejlődése lassú, osztálya minimum követelményét végzi el, tisztességes, korrekt, de nem tehetséges produkciót nyújt, megbízhatatlan szereplő,

2 (elégséges): Osztálya minimum követelményét sem teljesíti, együttműködésre képtelen. Alkalmatlansága miatt - a szülővel megbeszélve - el kell tanácsolni.

1 (elégtelen): Ebben az esetben a tanuló egy esetben javítóvizsgát tehet.

Kötelező melléktárgyakból a kórus, zenekar szövegesen értékelendők. Kötelező, kötelezően választható, illetve választható melléktárgyakból az értékelés fentiek alapján történik, kivéve a kórus és zenekar tárgyakat, melyekből az előképző évfolyamokon használatos szöveges értékelés adandó.

A szorgalom értékelése minden évfolyamon, kizárólag főtárgyból és szolfézs tantárgyból adható.

Adható **szorgalom** jegyek:

5 (példás) osztályzatot kaphat az a tanuló, aki képességeihez, tehetségéhez mértén tanul, rendszeresen, pontosan készül a feladataira, érdemjegyei megfelelnek a képességeinek.

4 (jó) osztályzatot kap az a tanuló, aki képességeihez, körülményeihez képest jól teljesít, érdemjegyei megközelítik a képességeit.

3 (változó) osztályzatot kap az a tanuló, akinek tanulmányi eredményei jelentősen elmaradnak a képességeitől. Tanulásában csak ritkán tanúsít erőfeszítést, kötelességeit csak figyelmeztetésre és erős tanári ráhatásra teljesíti.

2 (hanyag) osztályzatot kap az a tanuló, aki rendszeresen készületlen, munkája megbízhatatlan, kötelességeit figyelmeztetésre sem teljesíti.

Három alkalmat meghaladó igazolatlan hiányzás esetén “változó”-nál jobb minősítés nem adható.

Javítóvizsga

Fő tárgyból és kötelező tantárgyból a tanév végén kapott elégtelen osztályzat esetén a tanuló javítóvizsgát tehet. A javítóvizsga napját az intézményvezető állapítja meg.

A javítóvizsga idejéről és a vele kapcsolatos tudnivalókról a tanulók szüleit értesíteni kell. Ha a tanuló a javítóvizsga napján nem jelenik meg, vagy a javítóvizsgán nem felelt meg, tanulmányait csak az osztály megismétlésével folytathatja.

A javítóvizsga nem nyilvános és nem ismételhető meg.

Pótló vizsga

Ha a vizsgázó neki fel nem róható ok miatt nem vett részt a tanulmányok alatti vizsgán, akkor pótló vizsgát tehet. „A vizsgázónak fel nem róható ok minden olyan, a vizsgán való részvételt gátló esemény, körülmény, amelynek bekövetkezése nem vezethető vissza a vizsgázó szándékos vagy gondatlan magatartására.” (20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 64.§ (6))

A pótló vizsga idejéről és a vele kapcsolatos tudnivalókról a tanulót, kiskorú tanuló esetén annak szüleit értesíteni kell.

Osztályozóvizsga

Ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen meghaladja a tanítási órák egyharmadát és emiatt a tanuló teljesítménye tanítási év közben nem volt érdemjeggyel értékelhető, a tanítási év végén nem minősíthető, kivéve, ha a nevelőtestület engedélyezi, hogy osztályozóvizsgát tegyen.

Az osztályozóvizsga idejéről és a vele kapcsolatos tudnivalókról a tanulót, kiskorú tanuló esetén annak szüleit értesíteni kell. Ha a tanuló teljesítménye a tanítási év lezárását szolgáló osztályozóvizsgán nem minősíthető, tanulmányait évfolyamismétléssel folytathatja.

Összevont beszámoló

Rendkívüli haladás esetén a szaktanár javaslata és a munkaközösség-vezető véleménye alapján az intézményvezető engedélyezheti. A beszámoló anyaga 2/3 részben a magasabb osztály anyagából álljon.

Dicsérek

Kiváló tanulmányi eredmény elérése esetén szaktanári, illetve intézményvezetői dicséret adható.

8. A TANULÓK TUDÁSSZINTJÉNEK IDŐSZAKOS MÉRÉSE

A tanulók tudásszintjének mérését az egyes tanszakok munkaközösségének éves munkaprogramban meghatározott szempontjai szerint végezzük.

Az egyes osztályok kiválasztásánál az a lényeges szempont, hogy a “szintfelmérés” bizonyos tudásszintet és követelményt igénylő évfolyamokban történjék.

A képzés sajátosságaiból adódóan a hangszeres tanszakokon a 6. osztály végén az alapfokú, a 10. osztály végén a továbbképző osztályokat lezáró vizsga van. Utóbbiakat - a művészeti alapvizsgát és a művészeti záróvizsgát az Alapprogram alapján kell megszervezni.

V. A ZENEISKOLA SZOLGÁLTATÁSAI

Az intézmény sokoldalúan kívánja a tanulók zeneművészeti tanulmányait elősegíteni, ezért tanórán kívüli foglalkozásokat is szervezünk. A térítési díj, illetve tandíj fizetése ellenében igénybe vehető zeneiskolai szolgáltatásokról jogszabály rendelkezik.

Az évi 66 foglalkozás körébe tartoznak a meghallgatások, közös órák, tanszaki és egyéb hangversenyek szereplései.

Hangversenyek, nyári táborok a szabadidő hasznos eltöltését, a növendékek szakmai továbbfejlődését szolgálják.

Egyéb szolgáltatások:

- a szociálisan rászoruló tanulóknak térítési díj fizetési kedvezmény vagy fizetési mentesség adása,
- vonós-, pengetős- és fúvós hangszerek díjmentes használatba adása a használatba vevő, illetve kiskorú növendék esetén a növendék törvényes képviselőjének teljes anyagi felelőssége mellett.
- a vonós- és pengetős hangszerek javítása, karbantartása,
- kották, tankönyvek kölcsönzése (tanáron keresztül)

Az iskolai könyvtár (zeneműtár) a zenei oktató-nevelő munka hatékonyságát szolgálja. A kottatár szerepe napjainkra különösen felértékelődött, mivel a kották árai a családok számára egyre kevésbé megfizethetőek. Zeneiskolánk kotta- és könyvtára az elmúlt évek beszerzései, az alapítványi és állami támogatásoknak köszönhetően folyamatosan bővül. A tárgyi feltételek biztosítottak. A zeneműtár használatának feltételeit Könyvtári Szabályzat határozza meg.

LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

Ez a Pedagógiai Program a Szabolcsi Bence Zeneiskola működésének alapidokumentuma.

A program hatályát a jóváhagyástól számítva első lépésként hat évre képzeljük el. (Az alapfok időtartama általában ennyi.)

Szükségesnek tartjuk évenkénti felülvizsgálatát, értékelését, esetleg módosítását. Ez a vezetőség és a nevelőtestület feladata.

A nevelőtestület értekezlet keretében ismerte meg nyilvánított véleményét a Pedagógiai Programról.

Budapest, 2024. augusztus 27.

Peltzer Ferenc
igazgató

1. számú melléklet – a Billentyűs tanszak tantervi kiegészítése

Szabolcsi Bence Zeneiskola
Billentyűs tanszak / Zongora főtárgy

Helyi tantervi program

A Billentyűs tanszak zongora főtárgy tantervi programja az alapfokú művészetoktatás alapprogramjával és célrendszerével összhangban, azt felhasználva, a zeneiskola Pedagógiai programjához igazodva készült.

Tartalmi kialakításában elsősorban a személyiség és a kreatív kifejezőképesség fejlesztésére helyeztük a hangsúlyt. Pedagógiai célunk egyrészt, hogy növendékeink megismerkedjenek a klasszikus zenei stílusok és műfajok sajátosságaival, a zongorairodalom nagy zeneszerzőinek műveivel, másrészt eljussanak egy olyan magasabb minőségű hangszertechnikai szintre, melynek segítségével élményt nyújt számukra az értékes zene előadása. Zenei ízlésük formálása által fontosnak tartjuk személyiségük és zenei műveltségük fejlesztését és a rendszeres zenehallgatásra nevelésüket.

Tantervi programunk fontos alkotóeleme az egyéni foglalkozás mellett a közösségformálás, növendékeink társas zenélésre való nevelése. Ez elsősorban az évi tananyag részeként négykezes és kétzongorás formában, más tanszakok növendékeivel együtt kamarazene formában, illetve a zeneiskolai koncertek (pl. a tanszak „Évfordulós zeneszerzőink” című évente megrendezésre kerülő eseménye, vagy a tanév során megszervezett osztálykoncertek) során valósul meg.

Fejlesztési feladataink közé tartoznak a zenei képességek és a hangszerkezelés technikai készségeinek megalapozása és hosszútávon fejlesztése, illetve növendékeink kreatív előadói magatartásra és hatékony gyakorlásra nevelése. Fontos célunknak tekintjük, hogy az elméleti órákon szerzett ismeretek összekapcsolódjanak a gyakorlati hangszeres játékkal. Az általános képességfejlesztés mellett fontos szerepet kap a tehetséggondozás, kiemelt képességű növendékeink országos versenyekre, vagy zenei pályára való felkészítése.

Tantervünk feladatait és a szakmai értékelés szempontjait „Az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja” rendelkezései alapján a tanszak pedagógusai határozták meg. Az osztályonkénti központilag ajánlott tananyag megfelelő pedagógiai eszköz a növendékek értelmi és érzelmi képességeinek fejlesztéséhez, a követelmények szintje az adott életkor fejlődési sajátosságaihoz igazodik. Tanáraink a tanév tananyagát és a beszámoló anyagát a helyi tanterv szempontjai és követelményei szerint egyénileg, növendékek képességei alapján állítják össze.

A helyi tanterv követelményei tagozatonként és osztályonként lett meghatározva.

Az A tagozat növendékei részére évi két alkalommal szervezünk beszámolót: az I. félév végén egy nyilvános hangszeres bemutató formájában (a tanár által választható közös óra vagy osztály koncert jelleggel), a tanév végén pedig nyilvános főtárgyi vizsga formában, a tanári bizottság értékelésével. A B tagozat növendékei félévenként külső szaktanácsadó által vezetett nyilvános vizsgán adnak számot zenei képességük fejlődéséről.

A Billentyűs tanszak tanárai nyitottak a művészeti nevelés különféle irányzatai és tantárgyai felé, azok taneszközeit és tankönyveit lehetőség szerint felhasználják a tantervi program feladatainak megvalósításához, valamint az egyéni pedagógiai módszerek kialakításához. A helyi tanterv programját kiegészítjük a kreatív zongoratanítás 4 osztályos alternatív tantervével, melyet tanáraink a helyi tanterv feladatain és a hangszeres beszámolók követelményein felül, azokat kiegészítve használhatják fel növendékeik tanításához. (lásd melléklet)

A művészeti alapvizsga és a művészeti záróvizsga követelményeit, lebonyolításának feltételeit és szakmai értékelésének szempontjait a tanszak tanárai a közoktatásról szóló törvényi jogszabályok és az alapfokú művészetoktatás alapprogramja alapján határozták meg.

Budapest, 2020. augusztus 31.

Borosné Sugár Ildikó
tanszakvezető

**A kreatív zongoratanítás tanterve,
a központi zeneiskolai zongora tanterv helyi alternatív adaptációja**
készítette: Hunyadi Zsuzsanna

Előképző /1. évfolyam 2. évfolyam/

Az előképző osztályok az 1. osztály anyagában haladnak a tanuló egyéni képességei szerint.

1.osztály

A zeneértés alapjai – Zongoraiskola I./Hunyadi/ alapján

Előadási darabok, ismeretek

Technikai gyakorlatok

Improvizációs és kompozíciós feladatok

Dalok ejtegetve szolmizációs kotta alapján (2-3 hangterjedelem)

Egy hanggal ritmusimprovizáció és írás

Dalok pentachord terjedelemig

Két hanggal dallamimprovizáció és/ írás/

Egy hanggal és oktávjával improvizáció

Három hanggal improvizáció

Törzshangok

Violin kules, basszus kules

Két hanggal kvintváltó improvizáció (és írás)

Dalok kísérelhanggal

Oktávnevek

Pároskötés

Egy hangos oktávban egyszerre is játszva –
improvizáció

több oktávban is – improvizáció

Trillamozgás

Legatojáték

Három hanggal – nem egymás melletti (lehet pentaton szelvény)
improvizáció (és írás)

Két részes improvizáció fekvésváltással mély-magas

Kereszt, bé

Ujjgyakorlatok

Dallami tükörkép

Dalok tükörképben

Dalok dudakísérettel

Pentachord kérdés-válasz improvizáció (és írás)

Dalok oktávugrással

Dalok unisono játékmóddal

Dalok transzponálva

Kvintváltó dalok

Hangközök nevei

Kvint improvizáció

Staccato *

Adott dalhoz ritmuskíséret kitalálása, írása

Sűrűsödés-ritkulás improvizáció

Mcséhez hangulati improvizáció,

Modern kotta írása

A félévi bemutató anyaga: 1 etűd vagy technikai gyakorlat
1 tanult mű elemzése
1 improvizáció vagy saját kompozíció

Az év végi vizsga anyaga: 3 különböző jellegű mű
/ ajánlott: 1 magyar népdalfeldolgozás, 1 Bartók Mikrokosmosz darab, négykezes/

2. osztály

A zeneértés alapjai – Zongoraiskola II. /Hunyadi/ alapján:

Unisono-játék nem népdallal különböző pentachordokban
Hangulati improvizáció: 1 hang és oktávjai – 2 részes
2 hang és oktávjai
Tetszés szerinti hangok

Kettősfogás-kíséret és tizenhatodos dallam
Dudaszerű-kíséret és nyújtott ritmusú dallam
Hangulati improvizáció: 3 hang – 2 részes

Népdal kánonban négykézre
Alapvető dinamikai változások – írás – előadás

Nem népdal kánonban négykézre
Dallamalkotás /ismétlés, befejezés kitalálása/

Kézfüggetlenítés
Népdalok kísérettel /párhuzam, ellenmozgás/
Terc és kvint kapcsolása

Népdal kísérettel /dallam a bal kézben/
Osztinatóhoz dallamimprovizáció

Népdalok kánonban két kézre
Kérdésre válaszimprovizáció 2+2 ütem, 2/4 /és írás/
Szextpárhuzamban improvizáció 3/4 /és írás/
Decimapárhuzam improvizáció és írás

Egyszerű táncok
Dallamhoz kísérő szólam írása
Meséhez improvizáció,
Modern kotta írása

Hangzatjátéka egyszerre és bontva
Kíséret I. és V. fokkal /a bal kézben 2 ill. 3 hang fogása/
Skálajáték

Improvizáció terc hangközökkel

Karakterdarabok
Szinkópás dallam
Ritmusimprovizáció adott hangokon
Tercfogás

Szekvenciagyakorlatok /táncok előkészítése/

Régi táncok
Skála hangjaival dallamimprovizáció
Transzponálás

Régi táncok kvintváltó dallammal

I.V7 V7 I. fölött dallamimprovizáció

Népdalok kísérettel – magyar szerzők darabjai

A félévi bemutató anyaga: 1 etűd vagy technikai gyakorlat

1 tanult mű elemzése

1 improvizáció vagy saját kompozíció

Az év végi vizsga anyaga: 3 különböző jellegű mű

/ ajánlott: 1 régi tánc, 1 modern magyar mű /Bartók/, karakterdarab, négykezes/

3. osztály

A zeneértés alapjai – Zongoraiskola III. /Hunyadi/ alapján:

Dúr hármashangzat felépítése

Moll hármashangzat felépítése

hangközök megállapítása

Pergőjáték

Kettősfogáshoz dallamimprovizáció

Lá-pentachord improvizáció unisonóban

etűdökben

Szekvencia/G-dúrban, Bé-dúrban/

Dallamimprovizáció/G-dúrban, Bé-dúrban/

Skálavariációk

Menüett négykezes változatban

Improvizáció 1:5 modellel

Improvizáció lá pentatonnal

Dallamelemzés Bartók Mikrokozmosz darabjaiban

Improvizáció négykezesben $\frac{3}{4}$ -ben

Improvizáció kromatikus hangsorral

Karakter improvizáció lá-pentachorddal

Hangnem, funkció, foksám ismerete

Klasszikus német tánc

Karácsonyi dalok önállóan szerkesztett kísérettel /I. V. IV. fok/

Klasszikus szonatina bevezetése

Négykezes önállóan szerkesztett kísérettel /I. V. IV. fok/

Terc mozgás - etűd

Skála mozgás - etűd

Repetíció - etűd

Alberti kíséret - etűd

Négykezes darab improvizált részekkel

I-V. fokkal improvizáció

Négykezes 3+3+2 nyolcadban

Kromatikus etűd

Futam

Népdalkíséret ingabasszussal

Barokk fuga felépítése, szerkesztése

A félévi bemutató anyaga: 1 etűd vagy technikai gyakorlat

1 tanult mű elemzése

1 improvizáció vagy saját kompozíció

Az év végi vizsga anyaga: 3 különböző jellegű mű

/ajánlott: barokk mű, klasszikus mű, modern magyar mű, romantikus vagy karakterdarab, négykezes/

4.osztály

Barokk stílusú művek

Téma transzponálása, variálása, szekvencia /barokk/,

Klasszikus szonatinák

Harmóniai szekvencia, moduláció /szonatinák/,

Romantikus művek

Egyszerű keringő kíséretéhez dallamimprovizáció,

Alberti kíséretéhez dallamimprovizáció,

Etűdök

Etűd- improvizáció

Magyar művek

Népdalelemzés, -írás

Ismert művek négykezes változata / a kísérőszólam játszása fókuszjelzésről/

A félévi bemutató anyaga: 1 etűd vagy technikai gyakorlat

1 tanult mű elemzése

1 improvizáció vagy saját kompozíció

Az év végi vizsga anyaga: 3 különböző jellegű mű

/ajánlott: barokk mű, klasszikus szonatinatétel, romantikus vagy karakterdarab, magyar mű, négykezes/

5. osztálytól az improvizációs munka csoportos foglalkozás keretében folytatódik.

Billentyűs tanszak / zongora főtárgy

A tagozat Félévi bemutató

A hangszeres bemutató az érdeklődők számára nyilvános, közös óra vagy koncert formában szervezhető. A bemutatott tananyag személyre szabott, az előadott 2 vagy 3 zongoradarab tükrözze a növendék által elsajátított zenei készségeket és az adott osztály hangszerkezelési feladatait.

hek2 az ügyesítő mellett gyermekdalok megszólaltatása változatos módon (ajánlott részvétel)

- 1. osztály:** egy két kezes ügyesítő (váltott kezes, tükörjáték) vagy kis etűd
egy unisono darab a Mikrokozmosz I. kötetéből
egy népdalfeldolgozás dudabasszussal vagy könnyű kísérettel
- 2. osztály:** etűd vagy etűdpár
két szabadon választott darab kotta nélkül: barokk tánc, klasszikus darab, Bartók-mű, népdalfeldolgozás vagy karakterdarab, négykezes darab
(A félévi vagy az év végi beszámoló anyaga lehetőleg tartalmazzon egy Bartók művet.)
- 3. osztály:** etűd (az adott évfolyam technikai feladataihoz kapcsolódóan)
két különböző stílusú darab kotta nélkül:
barokk tánc, klasszikus mű, könnyű romantikus- vagy karakterdarab, Bartók-mű, négykezes darab
- 4. osztály:** etűd (az adott évfolyam technikai feladataihoz kapcsolódóan)
egy szabadon választott darab kotta nélkül:
Bach-mű, klasszikus szonatina I. tétel, romantikus darab, XX. sz. vagy kortárs zeneszerző műve
- 5. osztály:** etűd (az adott évfolyam technikai feladataihoz kapcsolódóan)
egy szabadon választott darab lehetőség szerint kotta nélkül:
Bach-mű, klasszikus darab vagy szonatinatétel, egy előadási darab
- 6. osztály:** etűd (az adott évfolyam technikai feladataihoz kapcsolódóan)
egy szabadon választott darab lehetőség szerint kotta nélkül:
barokk mű, klasszikus darab vagy szonatinatétel, egy előadási darab
- 7 - 10. osztály:** az évi vizsgaanyag három különböző stílusú mű, lehetőség szerint kotta nélkül előadva: barokk mű, klasszikus darab, egy előadási darab (romantikus, impresszionista, XX.sz., kortárs)
Művészeti záróvizsgára készülő növendék a félévi beszámolón nem vesz részt.

Billentyűs tanszak / zongora főtárgy

A tagozat Év végi vizsga

A hangszeres gyakorlati vizsga a kijelölt tanári bizottság előtt zajlik, a szülők részére lehetséges nyilvános formában is. A növendékek által bemutatott vizsgaanyag legyen személyre szabott, az előadott három zongoradarab tükrözze a növendék által elsajátított zenei készségeket és az adott osztály hangszerkezelési feladatait.

hek 1: egy könnyű ügyesítő
(ált.isk. 1.o.) két gyermekdal (külön, tükörijátékkal vagy váltott kezes változatban)

hek 2: egy ügyesítő (váltott kézzel vagy két kézzel)
(ált.isk. 2.o.) egy gyermekdal (könnyű kísérettel)
egy unisono darab (lehetőség szerint a Mikrokozmosz I. kötetéből)

1. osztály: egy magyar népdalfeldolgozás kísérettel
egy Bartók darab a Mikrokozmosz I. kötetéből (lehetőleg imitációs jellegű)
egy szabadon választott mű
(karakterdarab, imitációs jellegű darab, könnyű négykezes)

2. osztály: három szabadon választott darab kotta nélkül:
barokk tánc, klasszikus darab, Bartók-mű, népdalfeldolgozás vagy karakterdarab
(A vizsga anyaga tartalmazzon lehetőleg egy táncot és olyan stílusú műveket, amelyek a félévi beszámolón nem szerepeltek.)

3. osztály: három különböző stílusú darab kotta nélkül:
barokk tánc, klasszikus mű vagy szonatina tétel, könnyű romantikus- vagy karakterdarab, Bartók-mű
(A vizsga anyaga olyan stílusú műveket tartalmazzon, amelyek a félévi beszámolón nem szerepeltek.)

4. osztály: három különböző stílusú darab kotta nélkül:
Bach-mű, klasszikus szonatina I. tétel, romantikus darab, XX. sz. vagy kortárs zeneszerző darabja
(A vizsga anyaga olyan stílusú műveket tartalmazzon, amelyek a félévi beszámolón nem szerepeltek.)

5. osztály: három különböző stílusú darab lehetőség szerint kotta nélkül:
Bach–mű, klasszikus szonatina tétele, romantikus darab, XX.sz. vagy
kortárs zeneszerző darabja
(A vizsga anyaga olyan stílusú műveket tartalmazzon, amelyek a félévi
beszámolón nem szerepeltek.)

6. osztály: három különböző stílusú darab lehetőség szerint kotta nélkül, az egyik
lehet kamaramű is:
barokk mű, klasszikus darab vagy szonatinatétel, romantikus darab, XX.sz.
Vagy kortárs zeneszerző darabja
(A vizsga anyaga olyan stílusú műveket tartalmazzon, amelyek a félévi
beszámolón nem szerepeltek.)

**Zeneiskolai tanulmányait folytató növendék a művészeti alapvizsga
követelménye alapján vizsgázik.**

Az **összevont** vizsgára készülő növendék öt, az **osztályfolytatós** vizsgát tevő növendék két
(5.vagy 6.osztályban egy) darabbal készüljön az év végi vizsgára.

7 - 10. osztály: az évi vizsgaanyag három különböző stílusú mű lehetőség szerint kotta
nélkül előadva: barokk mű, klasszikus mű, egy előadási darab

**10. osztály végén a zeneiskolai tanulmányait befejező és művészeti
záróvizsgára készülő növendék a záróvizsga követelménye alapján
vizsgázik.**

Billentyűs tanszak / Zongora főtárgy
MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA

GYAKORLATI VIZSGA KÖVETELMÉNYEI

A tagozat (6. osztályos zeneiskolai növendék)

1. Barokk stílusú mű: táncjáték vagy polifon szerkesztésű darab (pl. Bach 18 kis prelúdium, szvit-tételek, Händel szvit-tételek)
2. Klasszikus stílusú mű: szonatina-tétel (pl. Könnnyű szonatinák album, Hoffmann szonatina-album, 15 könnyű szonáta)
3. Romantikus stílusú mű: romantikus előadási darab vagy tánc (pl. Schumann Jugendalbum nehezebb darabjai, Csajkovszkij Ifjúsági album, Schubert Keringők, könnyebb Grieg darab)
4. XX.-XXI.századi mű: magyar vagy külföldi zeneszerző darabja (pl. Bartók Mikrokozmosz III-V.kötet, Gyermekeknek sorozat, kortárs művek)

A vizsga anyaga három különböző stílusú darab (lehetőség szerint egy éneklő és egy pedig virtuóz jellegű), amiből egy lehet kamaramű is.
A vizsga anyagát kotta nélkül kell előadni.

Billentyűs tanszak / Zongora főtárgy

MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA

GYAKORLATI VIZSGA KÖVETELMÉNYEI

B tagozat (6. osztályos zeneiskolai növendék)

1. Barokk stílusú mű: szvit-tétel vagy polifon szerkesztésű darab, (pl. Bach 18 kis prelúdium nehezebb darabjai, Kétszólamú invenciók, szvit-tételek, Händel szvit-tételek)
2. Klasszikus stílusú mű: szonáta-tétel (pl. 15 könnyű szonáta, Haydn vagy Mozart szonáta tétel) vagy más jellegű darab (könnyű variáció, kontratánc, bagatell)
3. Romantikus stílusú mű: romantikus előadási darab vagy tánc (pl. Schumann, Chopin, Csajkovszkij, Mendelssohn darabjai)
4. XX. -XXI.századi mű: magyar vagy külföldi zeneszerző darabja (pl. Bartók Gyermekeknek, Mikrokozmosz IV-VI, Szonatina, Rondó, impresszionista vagy kortárs mű)

A vizsga anyaga négy különböző stílusú darab, legyen egy éneklő és egy virtuóz jellegű mű közöttük. A vizsga anyagát kotta nélkül kell előadni.

Szabolcsi Bence Zeneiskola

Billentyűs tanszak / Zongora főtárgy

Művészeti alapvizsga és záróvizsga (gyakorlati vizsga)

1. Általános szabályai, feltételei és lebonyolítása

A művészeti vizsga követelményei és vizsgafeladatai a közoktatásról szóló törvényi jogszabályok és az alapfokú művészetoktatás alapprogramja figyelembe vételével lett meghatározva. A vizsgák konkrét feladatait a helyi tanterv alapján állítják össze a tanszak tanárai oly módon, hogy azokból mérhető és elbírálható legyen a növendék hangszeres tudása és felkészültsége.

A művészeti alapvizsga a továbbképző évfolyamokon való továbbtanulásra jogosít fel. A vizsgára az a növendék bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézményben főtárgyból az utolsó alapfokú évfolyamot sikeresen elvégezte és a vizsgára jelentkezett.

A művészeti záróvizsgára az a növendék bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézményben főtárgyból az utolsó továbbképző évfolyamot sikeresen elvégezte és a vizsgára jelentkezett.

A művészeti vizsgák szervezője a zeneiskola intézményvezetője vagy annak helyettese, feladata a vizsgák szabályos rendjének megtartása.

A művészeti vizsga a zenei tanulmányok fontos eseménye, lebonyolítása nyilvános keretek között, az alkalomhoz illő ruházatban történik.

A vizsgázó teljesítményét az általános szakmai értékelés szempontjai alapján a háromtagú vizsgabizottság bírálja el. A bizottság tagjai a billentyűs tanszak vezetője és a tanszak két kijelölt tanára. A vizsgázó növendék tanára javaslatot tehet a vizsga osztályzatára, ezt figyelembe véve a vizsgabizottság szavazása dönti el a vizsga végleges eredményét.

2. A művészeti vizsga általános szakmai értékelésének szempontjai

- megfelelés az előírt követelményeknek
- hangszertechnikai felkészültség
- hangminőség, hangszerkezelés
- zenei stílus és előadásmód megvalósítása
- artikulációk és díszítések alkalmazása
- helyes ritmus és tempó, pedálhasználat
- memória és alkalmazkodóképesség

3. A művészeti vizsga egyes részei alóli felmentés

A művészeti vizsga letétele alól mentesülhet és jeles osztályzatra értékelhető az a tanuló, aki az adott tantárgyból budapesti vagy országos művészeti tanulmányi versenyen – egyéni versenyzőként – az adott tanévben döntőbe került.

4. A művészeti vizsga pótlása

A művészeti vizsga nem megismételhető, az előre meghatározott vizsganapon kell lebonyolítani. A vizsgázó ha a vizsgáról neki fel nem róható okból távol marad (betegség, vagy olyan gátló körülmény, amely nem vezethető vissza szándékos magatartásra), az EMMI 20/2012. 64§ rendelet szerint pótló vizsgát tehet.

A vizsga szervezője (intézményvezető) kijelölhet egy újabb időpontot, amely megfelel az adott bizottság és a vizsgázó számára, ha ennek a feltételei még megteremthetők az adott tanév lezárása előtt. A vizsgázó (kiskorú esetén a gondviselő) a pótló vizsgát a hiányzás igazolásával és az írásbeli kérvény beadásával kérheti a vizsga szervezőjétől.

Budapest, 2020. augusztus 31.

Borosné Sugár Ildikó
tanszakvezető

Billentyűs tanszak / Zongora főtárgy
MŰVÉSZETI ZÁRÓVIZSGA

GYAKORLATI VIZSGA KÖVETELMÉNYEI

A tagozat (10. osztályos zeneiskolai növendék)

1. Barokk stílusú mű: szvit-tétel vagy polifon szerkesztésű darab (pl. Bach két- vagy háromszólamú invenció, szvit-tétel, Händel-szvit-tétel, Scarlatti szonáta)
2. Klasszikus stílusú mű: szonáta-tétel (pl. Haydn, Mozart, Beethoven szonáta tétel), vagy egyéb műfajú darab (variáció, rondó, bagatell, fantázia)
3. Romantikus stílusú mű: romantikus előadási darab (pl. Schumann Kinderscenen, Waldscenen, Mendelssohn, Chopin, Grieg, Liszt darabjai)
4. XX.-XXI.századi mű: magyar vagy külföldi zeneszerző műve (pl. Bartók, Kodály, impresszionista vagy kortárs mű)

A vizsga anyaga három különböző stílusú darab, amiből az egyik lehet kamaramű is.
A vizsgaanyagot lehetőség szerint kotta nélkül kell előadni.

B tagozat (10. osztályos zeneiskolai növendék)

1. Barokk stílusú mű: szvit-tétel vagy polifon szerkesztésű darab (pl. Bach háromszólamú invenciók, szvit-tétel, W. K. Prelúdium és fuga, Scarlatti szonáta)
2. Klasszikus stílusú mű: szonáta-tétel (pl. Haydn, Mozart, Beethoven darabjai)
3. Romantikus stílusú mű: romantikus előadási darab (pl. Schumann, Liszt, Chopin művei)
4. XX.-XXI.századi mű: magyar vagy külföldi zeneszerző műve (pl. Bartók, Kodály, impresszionista vagy kortárs darab)

A vizsga anyaga négy különböző stílusú darab, legyen egy éneklő és egy virtuóz jellegű mű közöttük. Az egyik lehet kamaramű is.
A vizsgaanyagot lehetőség szerint kotta nélkül kell előadni.

2. számú melléklet – a Zeneismeret tanszak tantervi kiegészítése

Zenetörténet-zeneirodalom

1. évfolyam

Fejlesztési feladat

Tájékozódás a zene eredetétől a reneszánsz végéig (korai barokk kezdetéig).

Tájékozódás a bécsi klasszikus zene világában.

A magyar zene megismerése a 19. század nemzeti identitástudatának tükrében.

Bartók és Kodály életművének megismerése.

Zenei ismeretek átadása – Tananyag

Bevezetés a zenetörténetbe

1. A zene eredete a fizikai, a biológiai és az emberi lét szintjén:

- a rezgő anyag zenei tulajdonsága, a felhangok fogalma;
- fizikai környezetünk és a természet zeneszerű jelenségei;
- a biológiai zeneiség szerepe a társas élőlények kommunikációjában;
- a madarak lassított mikro–dallamainak sajátos „zeneisége”, a zene alapelemeinek megfigyelése (hangköz, ritmus, motívum, motívumlánc, pentaton hangkészlet, transzpozíciós technika, népdalszerű, „tengelyváltós” mikro–dallamok);
- az emberi zene eredetheipotézisei, esztétikai–művészeti funkciója.

2. A természeti népek zenéje:

- a zene szerepe az ősi társadalmak életében és kultúrájában; zenélési alkalmak (mágia, munka stb.);
- az ősi dallamosság (gyermekdalokra, ősi siratókra), a legegyszerűbb zenei formák;
- a többszólamúság legősibb formái (párhuzamos éneklésmód, heterofónia, dallam+osztinató stb.);
- az ősi hangszerek.

Szakkifejezések, fogalmak definiálása, tudatosítása, összekapcsolása az élőzenével.

3. A hangrendszerek kialakulása:

- a pentatónia és diatónia jellemzői, önálló stíluskörei, élőzenei megnyilvánulásai.

Az ókori és ókori eredetű zenekultúrák:

– a mezopotámiai, egyiptomi, kínai, japán, indiai, indonéziai, zsidó és görög zenekultúra.

Az európai középkor zenekultúrája:

- a gregorián ének kialakulása, elnevezése, jellemzői, lejegyzése, énekfajtai, liturgiában betöltött szerepe;
- a szolmizáció keletkezése;
- a világi műzenestílus megszületése: trubadúrok, trouvèrek;
- a többszólamúság kezdeti formái (az organum típusai);
- ars antiqua (13. század).

A reneszánsz zenéje:

- a reneszánsz kezdetei: az ars nova művészete (Machaut, Landini – 14. század);
- a homofónia és polifónia fogalma;
- egyházi műfajok: mise, motetta;
- Némalföld művészete (Dufay, Ockeghem, Josquin és kortársaik – 15. század);
- a klasszikus vokálpolifónia (Palestrina és Lassus – 16. század);
- világi vokális műfajok: frottola, villanella, madrigál, chanson, históriás ének;
- hangszerez zene: táncok, táncpárok, vokális művek hangszerez átiratai, az önálló hangszerez műfajok kialakulása (prelúdium, fantázia, toccata);
- a kor magyar műzenéje (Tinódi és Bakfark – 16. század).

A bécsi klasszika főbb stílárís, formái, szerkezeti, hangnemi, harmóniai sajátosságai, a korszak legnagyobb mestereinek: Haydn, Mozart, Beethoven művein keresztül, a kor legjellemzőbb műfajai alapján.

Formatani összegzés:

– periódus, bővített periódus, kéttagú forma, háromtagú forma, triós forma, rondó, variáció, szonáta, szonátarondó;

A magyar zenei romantika műfajai:

szimfonikus költemény; verbunkos; nemzeti opera (Erkel F.)

A népzene mint stíluselem a 20. század első felében: Bartók és Kodály művészete:

Szabolcsi Bence, iskolánk névadójának a zene történetét átívelő munkássága

Ajánlott tananyag

Szabolcsi Bence: A zene története. Az őskortól a 19. század végéig. Budapest: Zeneműkiadó, 1974.

Kelemen Imre: A zene története 1750–ig. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó, 1995.

Darvas Gábor: A totemzenétől a hegedűversenyig. Budapest: Zeneműkiadó, 1977.

Régi muzsika kertje. Kétezer év irodalmából összeválogatta Szabolcsi Bence. Budapest: Zeneműkiadó, 1957.

Szőke Péter: A zene eredete és három világa. Budapest: Magvető, 1982.

Művészetismeret – Zenetörténet. Őskor, ókor. A szöveggyűjteményt szerkesztette: Kovács Brigitta. Az Alternatív Közgazdasági Gimnázium tankönyve. Budapest, 1991.

Dobszay László: A gregorián ének kézikönyve. Budapest: Editio Musica, 1993.

Rajeczky Benjamin: Mi a gregorián? Budapest: Zeneműkiadó, 1981.

Escigno, E. – Garavaglia, R.: A keresztény és világi ének a középkorban. Budapest: Zeneműkiadó, 1987.

Orselli, Cesare: A madrigál és a velencei iskola. Budapest: Zeneműkiadó, 1986.

Rosen, Charles: A klasszikus stílus. Haydn, Mozart, Beethoven. Budapest: Zeneműkiadó, 1977.

Somfai László: Joseph Haydn zongoraszonátái. Budapest: Zeneműkiadó, 1979.

Szabolcsi Bence: Beethoven. Művész és műalkotás két korszak határán. Budapest: Gondolat, 1960

Hamburger Klára: Liszt kalauz. Budapest: Zeneműkiadó, 1986.

Kovács Sándor: Bartók Béla. Budapest: Mágus Kiadó, 1995.

Kroó György: Bartók–kalauz. Budapest: Zeneműkiadó, 1980.

Követelmény

– Az ókori, középkori, és reneszánsz zenéhez kapcsolódó lexikális és műfaji ismeretek, a meghallgatott és elemzett zenei szemelvények aktív ismerete (felismerés, elemzés).

A bécsi klasszikához kapcsolódó lexikális és műfaji ismeretek, a meghallgatott és elemzett zenei szemelvények aktív ismerete (felismerés, elemzés).

A magyar romantika zenéjéhez és zeneszerzői életutakhoz kapcsolódó lexikális és műfaji ismeretek, a meghallgatott zeneművek és elemzett zenei szemelvények aktív ismerete (felismerés, elemzés).

Bartók és Kodály művészetéhez kapcsolódó lexikális és műfaji ismeretek, a meghallgatott és elemzett zenei szemelvények aktív ismerete (felismerés, elemzés).

Év végi vizsga ajánlott anyaga

– Összefoglaló óra, az évfolyam követelménye alapján.

Zenetörténet-zeneirodalom

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Tájékozódás a barokk kor művészetében, főbb műfajaiban.

A romantika zenéje: stiláris és esztétikai változások, új műfajok a 19. század zenéjében; a zeneszerzők egyéni hangja, egyes műfajok megkülönböztetett szerepe a különböző mesterek életművében.

A századforduló, a XX. század és a kortárs zene legfőbb irányzatainak megismerése.

Zenei ismeretek átadása – Tananyag

A barokk stílus kialakulása, jellemzői:

- a monódia; a firenzei Camerata; az opera születése; a görög és római mitológia szerepe a barokk operákban és más világi műfajokban;
- Monteverdi – opera és madrigál;
- Schütz – német egyházi zene a 17. században;
- Lully, Couperin, Rameau: a francia opera és billentyűs zene a felvilágosodás korában;
- Purcell – az angol opera (Dido és Aeneas);
- Corelli, Vivaldi, – concerto és concerto grosso Itáliában, illusztratív jelenségek a hangszeres zenében: a programzene a barokkban (pl. Vivaldi program–versenyművei: Négy évszak stb.);
- Domenico Scarlatti szonátái – a „virtuóz” billentyűs zene a barokk korszakban;
- Telemann – „Tafelmusik” – szórakoztató zene a 18. század első évtizedeiben.

A főbb vokális és hangszeres műfajok bemutatása a korszak zeneszerzőinél: opera, oratórium, kantáta, passió, szonáta-típusok (sonata da

camera, sonata da chiesa), concerto grosso, concerto, fuga, rondó, variáció (passacaglia, chaconne), szvit stb.

Bach és Händel művészete

1. Bach életútja, az életének főbb állomásaihoz kapcsolódó műfajok:

– vokális művek: egyházi és világi kantáták, passiók, a különböző vokális formátípusok részletes megismerése (recitativo secco és accompagnato,)

ária, arioso, korál, turba stb.);

– a korál szerepe Bach műveiben;

– hangszeres művek: billentyűs hangszerre írt polifon műformák (prelúdium, toccata, fantázia és fuga, korálelőjáték, passacaglia), zenekari szvit

(táncformák), versenyművek, ciklikus alkotások.

2. Händel művészete, életútja, főbb műfajai:

– operák, oratóriumok (egyik kompozíciójának részletes megismerése),

– szvit, concerto grossók, orgonaversenyek.

A korszak általános stílusjegyeinek, főbb tendenciáinak tudatosítása a két nagy mester művészetében.

3. A romantika élményanyaga: új témák a 19. században

Új műfajok: a zongorakíséretes dal (Schubert), a romantikus „karakterdarab”, a szimfonikus költemény.

A zongorairodalom átalakulása

A romantikus nagyopera. Verdi, Puccini, Wagner műveiben

A történeti szemlélet kialakulása Schumann, Mendelssohn, Liszt műveiben. A nemzeti stílusok kialakulása:

4. Ismerkedés a századforduló és a 20. század első felének főbb zenei stílusirányzataival, jelentősebb mestereivel: Debussy, Schönberg, Stravinsky.

5. Bevezetés a magyar, az európai és az amerikai kortárs zenébe.

Ajánlott tananyag

Szabolcsi Bence: A zene története. Az őskortól a 19. század végéig. Budapest: Zeneműkiadó, 1974.

Kelemen Imre: A zene története 1750–ig. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó, 1995.

Darvas Gábor: A totemzenétől a hegedűversenyig. Budapest: Zeneműkiadó, 1977.

Régi muzsika kertje. Kétezer év irodalmából összeválogatta Szabolcsi Bence. Budapest: Zeneműkiadó, 1957.

Palisca, Claude V.: Barokk zene. Budapest: Zeneműkiadó, 1976.

Lise, G. – E. Rescigno: A 18. századi opera Scarlattitól Mozartig. Budapest: Zeneműkiadó, 1986.

Barna István: Georg Friedrich Händel életének krónikája. Budapest: Zeneműkiadó, 1977.

Wolff, Christoph: A Bach–család. (Grove monográfiák) Budapest: Zeneműkiadó, 1989.

Dobák Pál: A romantikus zene története. Budapest: Tankönyvkiadó, 1983.

Rappl, Erich: Wagner operakalauz. Budapest: Zeneműkiadó, 1976.

Salzman, Eric: A 20. század zenéje. Budapest: Zeneműkiadó, 1980.

Miért szép századunk zenéje? Szerkesztette Kroó György. Budapest: Gondolat, 1974.

Követelmény

A barokk korszakhoz kapcsolódó lexikális és műfaji ismeretek, a meghallgatott és elemzett zenei szemelvények aktív ismerete (felismerés, elemzés).

A romantika és a XX. század zenéjéhez és zeneszerzői életutakhoz kapcsolódó lexikális és műfaji ismeretek, a meghallgatott zeneművek és elemzett zenei szemelvények aktív ismerete (felismerés, elemzés).

Év végi vizsga ajánlott anyaga

– Összefoglaló óra, az évfolyam követelménye alapján